

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Tertia pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

bonum semen seminasti in agro tuo: hoc non dicit interrogando non enim dubitant quin bonū semen & ipm solum seminauerit sed admirando & dolendo vnde subdit: vnde ergo: a quo autem ipsum agaz: habet zizania: de hoc interrogant. qz licet non dubitent. quin p̄familias bonū semen seminauerit. nesciunt tñ vnde malitia zizanie supuenerit. If Sed o tangit p̄familias responsio et ait illis inimicus homo hoc fecit: Iste homo fuit inimicus. & seminantis & seminis. Nota qz sancti hoies q̄ dei servi sunt cū vident zizanias sil' ceiri cū tritico. valde affligunt et accedunt ad deū. deuota oratione. & inquit modesta consideratione vnde fit origo mali seminis. dicit em̄ sancta meditacione dñe nonne bonū semen seminasti in agro tuo. certes sic. qz vidit deus cuncta que fecerat. & erant valde bona. si ergo malū & vitiaz repitur in agro. vñ habet zizania. In investigatione: huius questionis. vnde esset malū. non accesserit manehi ad dominū ut ab illo querrent veritatē. sed adheserit p̄p̄rijs sensib⁹. & suggestis eis diabolus ut crederent duo esse principia. vñl̄s̄z deū boni alteraz vero mali. In hac questione longo tpe beatus Aug laborauit. & tandem docuit eum xps qz malū non est aliqua substantia aut creatūa. h̄ est p̄iuatio & defectus & iō non h̄ causā non p̄prie qz si aliqua querat causa. diabolus estrā suggestendo: voluntas aut hois sequendo. & ideo d̄ q̄ inimicus h̄o hoc fecit & diabolus. Inimicus & h̄o malū hoc faciūt. diabolus em̄ suggestit falsitatē & tra semen recte doctrine. Ipse em̄ mendax est et p̄mendacij Joh. 8. Item ipse semina puerorū hoim spargit in ecclēsia de quib⁹ dixit salvator Joh. 8. vos ex p̄e diabolo estis & ideo opa p̄pis vestri factis. Item ipse sciat vita dñia v̄tutib⁹ in anima fiunt enim victorum in missiones per angeles malos ut dicit ps. xc.

Tertia pars.

G

Ergo cū dicitur: Servi aut dixerunt. tangit dicit seruata in tanta fraude. Et q̄nq̄ facit. p̄o pom̄ huoz p̄parata obia. Servi at dixerunt ei vis imus et colligimus ea: Attende q̄nta sit seruoz reuerentia erga p̄familias qm̄ inimicus eo requirito: maluz semen posuit in agro dñi. servi at etiam illud colligere nolunt nisi requirat dñi voluntatez. Scđo pom̄ responsio prudens. Et ait illis: nō: nō lo qz zizania colligatis servi querentib⁹ an v̄lit qz zizania colligant phibet ea colligere. qntomagis phibusset inimicuz ea seminare si quesisset ab eo vis vadam seminare zizania in agro tuo. Deinde cām subiugit: ne forte colligentes zizania eradicet. cū sua sil' & tritici: Ecce q̄ntuz p̄familias amat tritici sustinet em̄

xxiii

malū semen in agro suo solum ppter hoc. ne triticū eradicetur
 Tercio ponitur expectatio clementi vtriusq; seminis. sinit utra
 q; crescere usq; ad messem. male herbe multū crescent & celerius
 q; bone. Quarto ponit congruā tpus collectionis zizaniorū: et
 in tpe messis dicam messorib; quib; zizaniorū collectioneū cō-
 mittaz: colligite primū zizania: ecce q; licet inimicus zizania se
 minauerit messia tñ & collectio ipsoz ad eum nō p̄tinet. sed fit
 ī imperio patrī familias: & alligate ea ī fasciculos ad abutendū
 ecce q; infelicem finem male herbe potiunt. vñ bene dñ zizania
 infelix lolii. inutile a īsecundū. D. Quinto ponit tritici
 diligens repositio: triticū at congregatē ī horeū meū. Atten-
 de p̄familias prudentiā ī bonis seminib; ī seruandis. tollerā-
 tiam ī malis seminib; multiplicandis. iusticiā mala puniendo
 misericordiam bona p̄miando. Nota q; cuilibet iusto viro seruo dei
 posset videri. infideles hoies malos xpianos & vicia debere ex-
 terminari ne essent. Dixit em̄ apl̄. i. ad Cor. 6. auferre malū
 a vobis metipfis. sed respondet dñs q; dimittant zizania. ne for-
 te illa colligendo eradicaret & triticum. multi em̄ licet mali. duerte
 di sunt. qui si colligerent de ecclesia. qui putaret se colligere zi-
 zania. futurū triticum eradicaret. de nullo em̄ desperanduz e q;
 qđm est ī pñti vita vt dicit Aug. Item aliquod. qm̄ si auelle-
 rent om̄es errores & falsa intelligentia scripta eradicaret studiū
 et īvestigatio veritatis occasione em̄ fallitatis. multi doctores
 laborauerit p veritate īvestiganda. vnde. i. Cd. 11. optet he-
 les esse. vt qui probati sunt manifesti fiant. & Aug. 2. cōfes. 19.
 Improbatio inquit hereticoz facit eminere. quid eccl̄ia xp̄i senti-
 at. & qđ hāt san adōctrina. mali etiam hoies xpiani si colligere
 tur de eccl̄ia. multū triticum eradicaret. quia eoꝝ p̄secutionibus
 multi vitā eternam merent. sīl aut̄ si tollerent temptacōes dia-
 bolice. era dicarent virtutes. Vñ Paulus passus ē carnis stimu-
 lum ne virtutes ipsius eradicarent. & cū rogasset tribus vicib;
 dñm vt discederet ille stimulis. respondit dñs. sufficiat tibi ḡfa
 mea. nam virtus ī infirmitate p̄sistitur. permitit autē dñs vt
 crescant simul boni et mali usq; ad messem. i. usq; ad tpus īdi-
 cij. interim crescent mali ī supbia. crescent ī dñi cōfess. i. in hono-
 rib;. ī pompa seculi. ī occupantib;. & ī ī mundicōs suis. bo-
 ni vero crescent. se humiliando. se iustificando. et proficiendo de
 virtute ī virtutem. Vnde Apoc. 22. qui nocet noceat adhuc
 et qui ī sorbitb; est sordescat adhuc. & qui iustus est iustificetur
 adhuc. & sanctus sanctificet adhuc. Tpe at diei iudicij quod ē
 tempus messis. tunc enim colligeat messis hoīm. quidā ut sint ī

Sermo

horro diaboli, quidā in horro padisi, tūc xp̄s mittet messores
angelos q̄ p̄ vniuersū mōm colligent om̄is hōies resuscitatos.
¶ Pena zizanie i malorum hōim tripliciter describit. Primo
q̄tum ad separationē bonoꝝ colligeēt enim p̄o zizania de medio
tritici, licet igit̄ mixti sint nunc mali cū bonis. ppter quā mixtio
nem deus etiā sustinet eoz scelerā. in die tñ iudicij separabuntur
et ex tūc nullū comoð habebunt a sc̄is. Secunda pena est maloz
colligatio. Qzat. 22. Ligatis pedibꝫ et manibꝫ p̄ficien̄t in tene
bras. ligabunt aut̄ in fasciculos, qz vslurarius cum vslurariis in
vna fasce, auari cū auaris, homicide cū homicidis, falsarī cū falsa
rīs, luxuriosi cū luxuriosis, gulosi cū gulosis. heu q̄z infelix con
sortiū, heu q̄z miserrimi fasciuli. Isa. 1. De genti peccatrici popu
lo graui iniquitate. semina neq̄z filiis scelerat. Tertia pena est
gehennē inferni. qz ideo ligabunt in fasciculos ut conburantur
aburentur peccatores nec consumant ut vita penalis sit p̄petua
Isa. 6z. vermis eoz non moriet̄. & ignis non extinguet̄. Trī
cum aut̄ eleati qui sunt triturati flagellis p̄secutionū & tempta
tionuz, ut in eis nulla sit palea vel macula. ipsi aggregabuntur
in horreum dei qd̄ est celestis p̄fia. ad quā nos p̄ducat xp̄s.

In festo purificationis beate marie virgi nis introductio Sermo xxv.

Ostq̄ impleti sunt dies purgationis marie b̄m legez
moysi cc. Luc. 2. videmus q̄ si aliquis indignus lo
quat de aliqua excellenti & nobili persona, illi d̄ q̄ de
beret os suū lauare ut dignū loqueret̄. Locuturus sū
autem carissimi fratres de purificatione virginis imaculatae, vñ
necessariū est me loquentez purificari mentē. & labiis mundari
Isa. 6. Vir pollutus labiis ego sum & in medio p̄pli polluta la
bia habentis ego habito. precibo igit̄ imaculata virginis mit
tat dñs seraphim de celis, qui tangat labia. iniquitez auferat
& nostra peccata emundet, quaten⁹ de purificatione purissime vir
ginis aliquid sibi placitum possim dicere qd̄ vt nobis ipsa vrgo
impetrat salutatione ēā angelica venerem̄ dicentes, aue maria.

Prima pars

xx

Ostq̄ impleti sunt dies, i festuz purificationis vrgi
nis antiquitus non siebat. tempe aut̄ Justiniām au
gusti apud dstantinopolis. facta ē mortalitas magna
hōim. Cunq̄ plaga inualesceret. nec vllū remediu posset rapi
reuelatiū ē euā lantō viro, vt. 4° nonas februarī purificatio
bre vrginis a ipapāti dñi celebraet & sic cessaret pestiletia i hōibꝫ